ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.6.2025 г.
COM(2025) 225 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Словакия

{SWD(2025) 225 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Словакия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[1], и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

Общи съображения

(1) В Регламент (ЕС) 2024/1263, който влезе в сила на 30 април 2024 г., се посочва, че целите на рамката за икономическо управление са да се насърчават стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и да се предотвратяват прекомерни бюджетни дефицити. В регламента се предвижда, че Съветът и Комисията осъществяват многостранно наблюдение в контекста на европейския семестър в съответствие с целите и изискванията, определени в Договора за функционирането на Европейския съюз. Европейският семестър включва по-специално формулирането и наблюдението на изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки. С регламента се насърчава също националната ангажираност с фискалната политика и се поставя по-силен акцент в средносрочен план, наред с по-ефективно и по-съгласувано прилагане. Всяка държава членка трябва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-

[1] ОВ L 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

структурен план, съдържащ нейните фискални ангажименти, ангажиментите за реформи и инвестиции, обхващащ период от четири или пет години в зависимост от нормалната продължителност на националния законодателен цикъл. Планът за нетните разходи[3] в тези планове трябва да спазва изискванията на регламента, в това число изискванията консолидираният държавен дълг да следва правдоподобно низходяща тенденция до края на периода на корекция или да остане на разумни равнища под 60 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а дефицитът по консолидирания държавен бюджет да бъде сведен и/или поддържан под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да осъществи съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, определени в регламента, периодът на корекция може да бъде удължен с до три години.

(2) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета[4], с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост („МВУ“), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По линия на МВУ се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, даващи фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър за координация на икономическите политики МВУ стимулира икономическото и социалното възстановяване, като същевременно допринася за устойчиви реформи и инвестиции, по-специално насърчаващите екологичния и цифровия преход, и помага на икономиките на държавите членки да станат по-устойчиви. МВУ също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на Съюза и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

(3) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета[5] („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това помага за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на Съюза, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Словакия добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(4) На 29 април 2021 г. Словакия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент

---

[3] Нетни разходи съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263: „нетни разходи“ означава държавни разходи, след приспадане на: i) разходите за лихви; ii) дискреционните мерки по отношение на приходите; iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити с приходи от фондове на Съюза; iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза; v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица; и vi) еднократните и другите временни мерки.

[4] Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[5] Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от посочения регламент Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Словакия[6], който бе изменен на 14 юли 2023 г. съгласно член 18, параграф 2, за да се актуализира максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа, както и за да се включи в него главата за REPowerEU[7]. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5, в което се посочва, че Словакия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. За да бъде изпълнението задоволително, трябва да е запазено постигането на предходните ключови етапи и цели за същата реформа или инвестиция.

(5) На 21 януари 2025 г. по препоръка на Комисията Съветът прие препоръка, с която одобри националния средносрочен фискално-структурен план на Словакия[8]. Планът беше представен в съответствие с член 11 и член 36, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2024/1263, обхваща периода от 2025 г. до 2028 г. и представя фискална корекция, разпределена за четири години.

(6) На 26 ноември 2024 г. Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план на Словакия за 2025 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 26 ноември 2015 г. Комисията прие Доклада за механизма за предупреждение за 2025 г., в който беше посочено, че Словакия е една от държавите членки, за които ще е необходимо да се извърши задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2025 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната[9] на 13 май 2025 г., а съвместния доклад за заетостта на 10 март 2025 г.

(7) На 29 януари 2025 г. Комисията публикува Компас за конкурентоспособността — стратегическа рамка, която има за цел да повиши конкурентоспособността на ЕС по света през следващите пет години. В него се определят трите преобразяващи императива на устойчивия икономически растеж: i) иновации; ii) декарбонизация и конкурентоспособност; и iii) сигурност. За да се преодолее изоставането в областта на иновациите, ЕС се стреми да насърчава промишлените иновации, да подкрепя растежа на стартиращите предприятия чрез инициативи като стратегията на ЕС за подкрепа на стартиращите и разрастващите се предприятия и да насърчава въвеждането на модерни технологии като изкуствения интелект и квантовите изчислителни технологии. В стремежа си към по-екологична

---

6 Решение за изпълнение от 13 юли 2021 г. на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Словакия (10156/2021); ST 10156/2021 ADD 1; ST 10156/2021 COR 1).

7 Решение за изпълнение на Съвета от 14 юли 2023 г. за изменение на Решение за изпълнение от 13 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Словакия (ST 11205/2023 INIT, ST 11205 2023 ADD 1).

8 Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Словакия (ОВ C/2025/645, 10.2.2025 г.).

9 Препоръка на Съвета от 13 май 2025 г. относно икономическата политика на еврозоната (OJ C, C/2025/2782, 22.5.2025 г., ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

икономика Комисията изготви всеобхватен план за действие за енергия на достъпни цени и пакт за чиста промишленост, гарантиращи, че преходът към чиста енергия продължава да бъде разходно ефективен, благоприятен за конкурентоспособността, особено за енергоемките сектори, и че е двигател на растежа. За да се намалят прекомерните зависимости и да се повиши сигурността, Съюзът е поел ангажимент за укрепване на световните търговски партньорства, диверсифициране на веригите на доставки и осигуряване на достъп до суровини от критично значение и чисти енергийни източници. Тези приоритети са подкрепени от хоризонтални способстващи фактори, а именно опростяването на нормативната уредба, задълбочаването на единния пазар, финансирането на конкурентоспособността и изграждане на съюз на спестяванията и инвестициите, насърчаване на уменията и качествените работни места и по-добра координация на политиките на ЕС. Компасът за конкурентоспособността е уеднаквен с европейския семестър и гарантира, че икономическите политики на държавите членки са съобразени със стратегическите цели на Комисията, като се създава единен подход към икономическото управление, който подход насърчава устойчивия растеж, иновациите и устойчивостта в целия Съюз.

(8) През 2025 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива успоредно с прилагането на МВУ. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Тези специфични за всяка държава препоръки продължават да бъдат еднакво актуални и за оценката на изменените планове за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(9) Специфичните за всяка държава препоръки за 2025 г. обхващат всички ключови предизвикателства на икономическата политика, които не са отразени в достатъчна степен в мерките, включени в плановете за възстановяване и устойчивост, като се вземат предвид съответните предизвикателства, установени в специфичните за всяка държава препоръки за периода 2019—2024 г.

(10) На 4 юни 2025 г. Комисията публикува доклада за Словакия за 2025 г. В него беше оценен напредъкът на Словакия в изпълнението на съответните специфични за нея препоръки и беше направен преглед на изпълнението от страна на Словакия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за страната бяха посочени най-неотложните предизвикателства, пред които е изправена Словакия. В него бяха оценени също напредъкът на Словакия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

(11) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Словакия. На 13.5.2025 г. бяха публикувани основните констатации от извършената от Комисията оценка на макроикономическите уязвимости на Словакия за целите на посочения регламент[10]. На 04 юни 2025 г. Комисията стигна до заключението, че в Словакия са налице макроикономически

[10] SWD(2025) 125 final.

дисбаланси. По-специално, въпреки някои подобрения, продължават да съществуват уязвимости, свързани с разходната конкурентоспособност, външния баланс и жилищния пазар, докато подобренията в задлъжнялостта на домакинствата изглеждат по-силни, а политическите действия са ограничени. Инфлацията и растежът на разходите за труд за единица продукция намаляха значително, но продължава да има разлики, включително на основната инфлация, с останалата част от еврозоната и ЕС. След значителното подобрение през 2023 г., дължащо се на по-ниските цени на енергията, дефицитът по текущата сметка леко се влоши през 2024 г. поради слабия износ и нарастващия внос на фона на възобновеното вътрешно търсене. Очаква се дефицитът по текущата сметка да нарасне допълнително тази година. Успоредно с това големият бюджетен дефицит не намалява. Освен това цените на жилищата отново бързо се покачиха през 2024 г., а спадът в жилищното строителство обостря проблема с и без това ограниченото предлагане на жилища. След няколко години на силно нарастване на дълга на домакинствата по-високите лихвени проценти забавиха търсенето на ипотечни кредити през последните две години, а съотношенията на дълга на домакинствата намаляха през последните години. Въпреки това, тъй като финансовите условия бяха улеснени през 2024 г. и началото на 2025 г., тегленето на заеми от домакинствата напоследък се покачва и беше допълнително подкрепено от увеличаването на реалния разполагаем доход в условията на свиване на пазара на труда. Ефектите на знаменателя отслабват, така че съотношенията на дълга на домакинствата могат да се стабилизират или да спаднат по-малко в краткосрочен план, отколкото преди, като същевременно остават под средното за ЕС в контекста на стабилен банков сектор. Напредъкът в политиките е ограничен. За да се ограничи инфлацията, бяха удължени мерките за енергийна подкрепа за домакинствата. Въпреки това тази нецеленасочена мярка се превърна в една от основните причини за значителните дефицити на сектор „Държавно управление“ и текущата сметка. Остава ограничено приемането на мерки за подобряване на производителността на труда и стопанската среда. През април влезе в сила изменението на Закона за строителството, насочено към рационализиране на процедурите за строителство.

Оценка на годишния доклад за напредъка

(12) На 21 януари 2025 г. Съветът препоръча следните максимални темпове на растеж на нетните разходи за Словакия: 3,8 % през 2025 г., 0,9 % през 2026 г., 1,6 % през 2027 г. и 1,5 % през 2028 г., което съответства на максималните кумулативни темпове на растеж, изчислени спрямо 2023 г., от 10,3 % през 2025 г., 11,2 % през 2026 г., 13,0 % през 2027 г. и 14,8 % през 2028 г. В периода 2025—2027 г. тези максимални темпове на растеж на нетните разходи съвпадат с корективния план в съответствие с член 3, параграф 4 от Регламент № 1467/97, както беше препоръчано от Съвета на 21 януари 2025 г. с оглед прекратяване на съществуващия прекомерен дефицит[11]. На 30 април 2025 г. Словакия представи своя годишен доклад за напредъка[12] относно действията, предприети в отговор на препоръката на Съвета от 21 януари 2025 г. с оглед преодоляване на съществуващия прекомерен дефицит и изпълнение на реформи и инвестиции в

[11] Препоръка на Съвета за преодоляване на положението на прекомерен дефицит в Словакия, C/2025/5039.

[12] Годишните доклади за напредъка за 2025 г. са достъпни на: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

отговор на основните предизвикателства, установени в специфичните за държавата препоръки от европейския семестър. Годишният доклад за напредъка отразява също така шестмесечното докладване на Словакия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост, в съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(13) Агресивната война на Русия срещу Украйна и нейните последици представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията препоръча да се активира националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж по координиран начин, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана, и това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г. В отговор на искането на Словакия от 30 април 2025 г., на [дата] Съветът, по препоръка на Комисията, прие препоръка, която позволява на Словакия да се отклони от препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи и да ги надвиши[13].

(14) Въз основа на данните, потвърдени от Евростат[14], дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словакия се е повишил от дефицит от 5,2 % от БВП през 2023 г. на дефицит от 5,3 % през 2024 г., а консолидираният държавен дълг се е увеличил от 55,6 % от БВП в края на 2023 г. на 59,3 % в края на 2024 г. Според изчисленията на Комисията тези тенденции съответстват на темп на нарастване на нетните разходи от 5,4 % през 2024 г. В годишния доклад за напредъка Словакия оценява растежа на нетните разходи през 2024 г. на 3,0 %. Комисията оценява, че нетният растеж на разходите е бил по-силен от посочения в годишния доклад за напредъка. Разликата между изчисленията на Комисията и оценките на националните органи се дължи на по-ниските разходи, финансирани от ЕС през 2023 г., използвани в допусканията, на които се основава годишният доклад за напредъка. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция[15], която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, е била рестриктивна, в размер на 2,2 % от БВП през 2024 г.

(15) Съгласно годишния доклад за напредъка макроикономическият сценарий, на който се основават бюджетните прогнози на Словакия, предвижда реален растеж на БВП от 1,9 % както през 2025 г., така и през 2026 г., а ХИПЦ-инфлацията се очаква да бъде 3,9 % през 2025 г. и 3,7 % през 2026 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 1,5 % през 2025 г. и с 1,4 % през 2026 г., а ХИПЦ-инфлацията да бъде 4,0 % през 2025 г. и 2,9 % през 2026 г.

(16) В годишния доклад за напредъка се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 4,9 % от БВП през 2025 г., докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 61,1 % до

---

13 Препоръка на Съвета, позволяваща на Словакия да се отклони от препоръчания план за нетните разходи и да ги надхвърли (активиране на националната клауза за дерогация), OB L C/2025/xxx, x.x.2025 г.

14 Eurostat-Euro Indicators, 22.4.2025 г.

15 Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Тя има за цел да оцени икономическия импулс, произтичащ от фискалните политики, както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите, включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

края на 2025 г. Тези тенденции съответстват на растеж на нетните разходи от 3,6 % през 2025 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда дефицит по консолидирания държавен бюджет от 4,9 % от БВП за 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. се дължи главно на мерките за консолидация, насочени към увеличаване на приходите, приети от словашкото правителство за 2025 г. Според изчисленията на Комисията тези тенденции съответстват на растеж на нетните разходи от 3,8 % през 2025 г. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, се очаква като цяло да бъде неутрална, в размер на 0,2 % от БВП през 2025 г. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 60,9% до края на 2025 г. Увеличението на съотношението на дълга към БВП през 2025 г. отразява главно въздействието на големия първичен дефицит.

(17) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. разходите в консолидирания държавен бюджет в размер на 1,4 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2025 г., в сравнение с 0,7 % от БВП през 2024 г. Разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа от Механизма за възстановяване и устойчивост, дават възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху консолидираното държавно салдо и дълга на Словакия.

(18) Общите разходи за отбрана в Словакия възлизат на 1,4 % от БВП през 2021 г., 1,0 % от БВП през 2022 г. и 1,2 % от БВП през 2023 г.[16] Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. разходите за отбрана се очаква да бъдат 1,3 % от БВП през 2024 г. и 2,3 % от БВП през 2025 г. Това съответства на увеличение от 0,9 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Периодът, през който се активира националната клауза за дерогация (2025—2028 г.), дава възможност на Словакия да преразгледа приоритетите си по отношение на държавните разходи или да увеличи държавните приходи, така че трайно по-големите разходи за отбрана да не застрашат фискалната устойчивост в средносрочен план.

(19) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. нетните разходи в Словакия се очаква да нараснат с 3,8 % през 2025 г. и с 9,3 % кумулативно през 2024 г. и 2025 г. Въз основа на пролетната прогноза на Комисията за 2025 г. се очаква растеж на нетните разходи на Словакия през 2025 г. да бъде под препоръчителния максимален растеж, установен в корективния план, както на годишна база, така и за 2024 г. и 2025 г., взети заедно. Поради това процедурата при прекомерен дефицит по отношение на Словакия временно се спира.

(20) В годишния доклад за напредъка се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 4,5 % от БВП през 2026 г., докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 63,3 % до края на 2026 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда дефицит по консолидирания държавен бюджет от 5,1 % от БВП през 2026 г. Увеличението на дефицита през 2026 г. отразява главно влошаването на макроикономическите перспективи в съчетание с продължаващите дискреционни мерки за увеличаване на разходите, по-специално постоянното изплащане на 13-та пенсия или нарастването на разходите за здравеопазване. Тези тенденции

[16] Евростат, държавни разходи по класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ).

съответстват на растеж на нетните разходи от 3,9 % през 2026 г. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, се очаква да бъде неутрална през 2026 г. Фискалната консолидация също би могла да допринесе за подобряване на външната позиция. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 63,0 % до края на 2026 г. Увеличението на съотношението на дълга към БВП през 2026 г. отразява главно въздействието на големия първичен дефицит.

Основни предизвикателства пред политиката

(21) През 2024 г. данъчната тежест върху труда в Словакия (облагането на доходите от труд) надхвърли средната стойност за ЕС за лицата с ниски доходи, като достигна 38,2 % за лицата, получаващи 50 % от средната заплата, в сравнение със средната стойност за ЕС от 31,8 %. Все пак данъчната тежест върху труда беше по-малка в сравнение със средната стойност за ЕС при по-високите доходи, което показва, че данъчната тежест е относително по-голяма за лицата с по-ниски доходи. Приходите от данък върху недвижимите имоти през 2023 г. са ниски — 0,4 % от БВП, в сравнение със средната стойност за ЕС от 1,9 %, главно поради системата за данъчно облагане на недвижимите имоти на база площ в Словакия, която не отчита аспекти като местоположение или пазарна стойност при изчисляването на данъка. Това води до застой на данъчните приходи на фона на нарастващите цени на жилищата през последните години и до проблеми, свързани със справедливостта и равнопоставеността. Освен това приходите от екологичното данъчно облагане в Словакия, особено в области като транспорт, замърсяване и природни ресурси, са постоянно под средните нива за ЕС. Ефективната ставка на въглерода в Словакия е 64,1 EUR на тон CO_2 и е значително по-ниска от средната стойност за ЕС от 84,8 EUR, което показва по-слаби икономически стимули за намаляване на емисиите. Словакия предприема мерки за повишаване на ефективността на системата за събиране на данъци чрез инвестиции в ИТ инфраструктура и прилагане на цялостна стратегия за цифров преход. Въпреки че пропуските в спазването на законодателството относно ДДС са намалели значително през последните години, те все още остават значително по-големи от средните за ЕС. За да се справи с големите държавни дефицити, Словакия въведе мерки, насочени към увеличаване на държавните приходи, което се отразява неблагоприятно на ценовата конкурентоспособност и води до неравномерно разпределение на ресурсите. По-конкретно наскоро въведеният данък върху финансовите трансакции затруднява стопанската среда, допринася за по-високите цени и насърчава използването на плащания в брой, което поражда опасения за потенциално отклонение от данъчно облагане. Освен това правителството удължи мерките, насочени към смекчаване на социалните последици от високите цени на енергията. Тези мерки обаче не са насочени към уязвимите групи от населението и нарушават ценовите сигнали от енергийните пазари. Освен това незадоволителното изпълнение на съществуващите прегледи на разходите в рамките на бюджетния процес възпрепятства използването на потенциалните икономии, които биха могли да подобрят публичните финанси. Напредъкът в цифровизацията на данъчната администрация, по-специално в областта на електронното фактуриране и предварително попълнените данъчни декларации, би могъл да допринесе за намаляване на пропуските в данъчната система, опростяване на спазването на данъчните закони и по-ниски разходи в това отношение.

(22) Словакия продължава да се сблъсква със значителен недостиг на жилища, като броят на жилищата на хиляда жители е сред най-малките в държавите от ОИСР. Жилищното строителство е под средното равнище за ЕС и отбелязва спад от края на 2023 г. насам. Подобна тенденция към намаляване се наблюдава и при броя на издадените разрешения за строеж към края на 2023 г. Това е резултат от неефективните процедури за издаване на разрешения в Словакия, дължащи се на голямата административна разпокъсаност и недостатъчните ресурси на общинско равнище. Подкрепата за предлагането на жилища допринася и за ограничаване на рисковете, свързани със задлъжнялостта на домакинствата. Освен това пазарът на жилища под наем е слабо развит, тъй като законодателната рамка не е благоприятна за наемите, в сравнение с притежаването на собствено жилище. Собственото жилище остава предпочитаният вариант за повечето домакинства в Словакия, тъй като наемите са високи, а предлагането на жилища под наем е ограничено. Същевременно силно ограниченото предлагане на социални жилища — едва 1,6 % от жилищния фонд — представлява пречка за достъпа до жилище за най-уязвимите групи от населението. Покачващите се цени на жилищата и намаляващото жилищно строителство допълнително ограничават наличието и ценовата достъпност на жилищата.

(23) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се те да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В този кратък срок ефективното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Словакия през екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана за възстановяване и устойчивост до август 2026 г., от съществено значение е Словакия да продължи изпълнението на реформите и инвестициите, като преодолее съответните предизвикателства. По-специално непредсказуемата регулаторна среда, административната тежест и разпокъсаната структура на управление, както и неефективните процедури за възлагане на обществени поръчки и недостатъчната подготовка на инвестиционните проекти оказват влияние върху способността на Словакия да изпълнява ефективно инвестиционни проекти и да усвоява финансиране от ЕС, което значително затруднява потенциала на Словакия за иновации и икономическа диверсификация. Систематичното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(24) Прилагането на програмата за кохезионна политика, която включва подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и Кохезионния фонд (КФ), се ускори в Словакия. Важно е да продължат усилията, за да се гарантира бързото изпълнение на тази програма, като същевременно се увеличи максимално нейното въздействие на място. Словакия вече предприема действия в рамките на програмата си по политиката на сближаване, за да повиши конкурентоспособността и растежа. Същевременно Словакия продължава да се

сблъсква с предизвикателства, включително такива, свързани с повишаване на конкурентоспособността в контекста на индустриалния преход, стимулиране на иновационния капацитет, включително за разработване и производство на критични технологии, повишаване на устойчивостта на водните ресурси и жилищното настаняване, както и достъпността на ранното детско образование и грижи и участието на групите в неравностойно положение на пазара на труда. В съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 от Словакия се изисква, като част от междинния преглед на средствата по линия на политиката на сближаване, да преразгледа програмата си, като отчете, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г. С предложенията на Комисията, прието на 1 април 2025 г.[17], срокът за представяне на оценка на резултатите от междинния преглед за всяка от програмите се удължава след 31 март 2025 г. В него също така се предоставят възможности за гъвкавост, за да се ускори изпълнението на програмите, както и стимули за държавите членки да разпределят ресурси по линия на политиката на сближаване за пет стратегически приоритетни области на Съюза, а именно конкурентоспособността в областта на стратегическите технологии, отбраната, жилищното настаняване, устойчивостта на водните ресурси и енергийния преход.

(25) Платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) предоставя възможност за инвестиране в ключов стратегически приоритет на ЕС, като се укрепва конкурентоспособността на ЕС. Средствата по STEP се насочват чрез 11 съществуващи фонда на ЕС. Държавите членки могат също така да допринесат за програмата InvestEU в подкрепа на инвестициите в приоритетни области. Словакия би могла да използва тези инициативи в подкрепа на разработването или производството на технологии от критично значение, включително чисти технологии с ефективно използване на ресурсите.

(26) Освен икономическите и социалните предизвикателства, които се разглеждат в плана за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, Словакия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с декарбонизацията и трансформацията на промишлеността, развитието на мобилност с нулеви емисии, бизнес средата и публичната администрация, цифровизацията, научните изследвания и иновациите, съдебната система, пазара на труда, образованието и здравеопазването.

(27) Както е посочено в компаса за конкурентоспособността, всички европейски, национални и местни институции трябва да положат големи усилия да изготвят по-прости правила и да ускорят административните процедури. Комисията си е поставила амбициозни цели да намали административната тежест: с най-малко 25 % и с най-малко 35 % за МСП; и да създаде нови инструменти за постигането на тези цели, включително систематичен стрес тест на действащото законодателство на ЕС и засилен диалог със заинтересованите страни. За да постигне тази амбициозна цел, Словакия също трябва да предприеме действия. 78 % от предприятията смятат, че сложността на административните процедури е проблем за тяхното дружество, когато извършват стопанска дейност в Словакия[18]. Поради дългите и сложни административни процедури, непредсказуемата

[17] Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед — COM(2025) 123 final

[18] Businesses' attitudes towards corruption in the EU, Експресен доклад на Евробарометър (април 2024 г.).

регулаторна среда, бързо променящото се законодателство и недостатъчното планиране на инвестициите стопанската среда в Словакия е една от най-неблагоприятните в ЕС. Законодателството в Словакия се променя бързо и ускорените законодателни процедури са се превърнали в обичайна практика при приемането на нови закони. Между октомври 2023 г. и февруари 2025 г. в 37 % от всички приети закони са заобиколени стандартните оценки за въздействието и консултациите със заинтересованите страни. Настоящата рамка за по-добро регулиране в Словакия не разполага с ясни и прозрачни правила и не се прилага ефективно. Въпреки въвеждането на мерки за подобряване на стопанската среда, включително в плана за възстановяване и устойчивост на Словакия, като цяло подобренията са незначителни.

(28) Конкурентоспособността на Словакия е затруднена от разпокъсаната публична администрация, ограничената прозрачност при възлагането на обществени поръчки и слабото планиране на инвестициите. Местното управление страда от големите разлики в големината на общините, недофинансираните допълнителни отговорности и липсата на стратегическо планиране. Планирането на инвестициите все още е обвързано с циклите на финансиране от ЕС и липсва дългосрочна визия, което създава несигурност за предприятията и местните органи. По-специално малките общини се нуждаят от повече обучение и капацитет за управление на инвестициите и достъп до фондовете на ЕС. Въпреки последните реформи в оценяването, подбора и бюджетирането на публичните инвестиции, мониторингът и *ex post* оценяването на проектите остават слаби. Тъй като Словакия разработва национална инвестиционна стратегия до 2050 г., от съществено значение е стратегията да получи широка политическа подкрепа и да бъде приета своевременно. Реформирането на структурата на местното управление и осигуряването на адекватно финансиране за различните отговорности биха могли значително да подобрят структурния капацитет на Словакия за планиране и изпълнение на инвестиции. В допълнение към това Словакия трябва да подобри предоставянето на качествени публични услуги на местно равнище и да укрепи финансовата независимост и управленския капацитет на местните и регионалните органи.

(29) Въпреки че последните реформи имат за цел да опростят процедурите за възлагане на обществени поръчки, все още съществуват опасения относно недостатъчната прозрачност и конкуренцията, като делът на обществените поръчки, възложени в процедури с един-единствен участник, възлиза на 33 % през 2023 г. Прозрачността и конкуренцията в процедурите за възлагане на обществени поръчки са необходими за насърчаване на доброто управление и подобряване на ефективността на публичните разходи. Освен това, въпреки приемането на Закона за процедурите за възлагане на обществени поръчки, който има за цел да усъвършенства правилата за екологосъобразни обществени поръчки и да подобри използването на критерии за качество и разходите за целия жизнен цикъл, по-голямата част от договорите в Словакия все още се възлагат въз основа на най-ниската цена.

(30) Има опасения относно съдебната система в Словакия. По-специално все още не са налице достатъчни гаранции по отношение на освобождаването от длъжност на членовете на Съдебния съвет. Няколко събития, като например разформирането на специализираните антикорупционни агенции (Специализираната прокуратура и Националната агенция за борба с престъпността), както и въздействието на някои изменения в Наказателния

кодекс, пораждат сериозна загриженост относно стабилността на антикорупционната рамка на Словакия, както и относно степента на специализация и институционалния капацитет, изградени с течение на времето. В резултат на това усилията на полицията и прокуратурата да разследват и преследват наказателно сложни случаи на корупция на високо равнище бяха сериозно затруднени, което се отрази на ефективното проследяване на текущи и бъдещи дела. Съществува риск тези промени да се превърнат в пречка пред стопанската и регулаторната среда на Словакия, а по този начин да навредят и на нейната конкурентоспособност.

(31) Цифровата инфраструктура на Словакия представлява пречка за нейната конкурентоспособност, като през 2023 г. само 69,12 % от домакинствата са били обхванати от мрежи с много голям капацитет, в сравнение със средната стойност за ЕС от 78,81 %. Очакваният инвестиционен дефицит от над 500 млн. евро за гигабитова свързаност трябва да бъде преодолян, за да се осигури на предприятията и на гражданите по-бърза, по-надеждна и по-широко разпространена цифрова свързаност. За да се улесни внедряването на нова цифрова инфраструктура, е от съществено значение да се рационализира регулаторната рамка, като се създаде благоприятна стопанска среда за инвеститорите и се намалят времето и разходите, свързани с внедряването на цифрова инфраструктура.

(32) Бавното въвеждане на цифровите технологии в Словакия представлява допълнително предизвикателство за конкурентоспособността и растежа, като само 62 % от малките и средните предприятия (МСП) достигат основна цифрова интензивност, в сравнение със средната стойност за ЕС от 72,9 %. Ограниченото сътрудничество между стопанския и научноизследователския сектор е още едно значително препятствие пред икономическия растеж и конкурентоспособността. Възможностите на МСП да инвестират в НИРД са ограничени, тъй като настоящата схема за данъчни стимули за НИРД е насочена към по-големите предприятия. Подобряването на схемите за насърчаване на НИРД и ориентирането на политиките в областта на НИРД към МСП би могло да стимулира потенциала за растеж в Словакия.

(33) Икономиката на Словакия, включително големият и трудоемък промишлен сектор, е изправена пред предизвикателства, свързани с модернизирането, постигането на климатичните цели и запазването на конкурентоспособността. Националният производствен капацитет остава особено ограничен в сектора на технологиите с нулеви нетни емисии. Чрез преминаване към по-диверсифицирана и иновационна икономика, включително към зелени технологии и автоматизирани процеси, Словакия би могла да повиши своята дългосрочна икономическа устойчивост и устойчивостта си на външни шокове. За тази цел инвестициите трябва да бъдат ясно определени по приоритети. Съществуващата законодателна рамка, улесняваща трансформацията на словашката промишленост, може да бъде допълнена с механизъм, който редовно да преразглежда и насърчава приоритетните действия за промишления сектор, като допълнително подкрепя неговия преход, по-специално към нулеви нетни емисии и иновативни технологии. Тъй като словашкият икономически модел разчита предимно на сглобяване на вносни междинни продукти, това ограничава добавената стойност в страната и прехвърлянето на експертен опит към местните фирми. Необходими са по-нататъшни усилия за засилване на интеграцията на

производствените и нововъзникващите промишлени сектори във веригите за доставка в целия ЕС.

(34) Словакия продължава да разчита в голяма степен на Русия за доставките на изкопаеми горива. През 2024 г. около 70 % от природния газ и над 80 % от суровия нефт, потребявани в страната, са с руски произход. Усилията на Словакия да се откъсне от зависимостта си от Русия са бавни.

(35) Големите енергийни разходи за предприятията остават едно от основните препятствия пред конкурентоспособността в Словакия, а регулираните цени на енергията за домакинствата продължават да възпрепятстват стимулите за инвестиции в енергийна ефективност. През 2024 г. делът на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно енергийно потребление е само 24 %, което е значително под средното за ЕС от 47 %. Въпреки че Словакия наскоро прие реформи в подкрепа на инвестициите в съответствие с целите на REPowerEU, са необходими по-нататъшни усилия за ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, включително вятърна, слънчева, геотермална енергия и възобновяеми газове. Същевременно свързването на възобновяемите енергийни източници към електроенергийната мрежа следва да стане по-ефективно и по-малко обременително, включително чрез отдаване на приоритет на инвестициите, които улесняват свързването към мрежата и гъвкавостта. Декарбонизирането на сектора на битовото отопление продължава да бъде от решаващо значение за намаляване на зависимостта на икономиката от изкопаемите горива и за постигане на климатичните цели на страната. Геотермалните технологии и технологиите с термопомпи се използват съвсем недостатъчно в големите топлопреносни мрежи. Необходими са по-нататъшни усилия за подобряване на енергийната ефективност, например в секторите на строителството, транспорта и промишлеността, тъй като предизвикателства по отношение на навременното изпълнение и увеличаването на инвестициите продължават да съществуват както в публичния, така и в частния сектор.

(36) Много слабо проникване на мобилността с нулеви емисии в Словакия ограничава вътрешната конкурентоспособност на голямата автомобилна промишленост в страната. Това се вижда от един от най-ниските проценти на новите регистрации на превозни средства с нулеви емисии в ЕС (само 2,9 % от новите регистрации на автомобили), но също и от забавеното разгръщане на инфраструктурата за зареждане и презареждане с нулеви емисии. Въпреки че Словакия прие някои реформи в рамките на плана си за възстановяване и устойчивост (например план за действие за електромобилност), все още не са реализирани стимулите за подкрепа на разгръщането на превозни средства и инфраструктура с нулеви емисии. Въвеждането на стимулите, описани в плана за действие за електромобилност, е от решаващо значение, за да може частният сектор да направи значителни допълнителни инвестиции. Също така железопътната инфраструктура в Словакия се модернизира бавно, което ограничава нейната привлекателност както за пътническите, така и за търговските превози. Освен това Словакия няма централизиран подход за дългосрочно финансиране на стратегическите ремонти на националната транспортна инфраструктура, например чрез специален централизиран фонд за транспортна инфраструктура, който да ускори националното средносрочно и дългосрочно финансиране. Освен това управлението на националната железопътна инфраструктура не стимулира бързото модернизиране на съществуващата мрежа.

(37) Словакия е далече от постигането на целта за депониране на битови отпадъци до 2035 г. Необходимо е подобряване на управлението на отпадъците с цел ограничаване на депонирането и увеличаване на използването на материали от вторичен цикъл. Качеството на повърхностните водни обекти в Словакия се влошава поради неадекватни мерки за управление на водите. Тези водни обекти са подложени на натиск поради увеличения брой екстремни метеорологични явления, прекомерните количества замърсители и честите промени във формата и потока на водните обекти. Състоянието на водните обекти обаче може да бъде подобрено и устойчивостта на водите срещу суши и наводнения може да бъде засилена чрез въвеждането на по-добро устойчиво управление на водите. Освен това е от решаващо значение да се отдаде приоритет на решенията, основани на природата, и възстановяването на реките пред строителството на нови язовири и друга „сива инфраструктура“, като тези действия се превърнат в съответни национални политики. Поглъщането на въглерод в Словакия не достига нивото, необходимо за постигане на целите за 2030 г. в областта на земеползването, промяната в земеползването и горското стопанство. Увеличаването на капацитета за поглъщане на въглерод и устойчивостта на словашките гори изисква по-добра защита на биологичното разнообразие, по-специално чрез завършване на зонирането на националните паркове, засаждане на многовидови и многопоколенчески гори и опазване на природните ресурси.

(38) В Словакия безработицата е сравнително ниска, но дългосрочната безработица и безработицата сред младите хора остават високи, както и безработицата сред уязвимите групи, като например ромите и хората с по-ниска квалификация. В същото време, макар че разликата в заетостта между жените и мъжете в Словакия е сравнително ниска в сравнение със средната за ЕС, жените са до голяма степен слабо представени на пазара на труда. Усилията за увеличаване на участието на жените на пазара на труда биха могли да спомогнат за преодоляване на нарастващия недостиг на работна ръка. Инвестициите в политики, които да помогнат на уязвимите групи от населението да намерят или да запазят работа, за да продължат да участват на пазара на труда, остават малки. Участието на пазара на труда, особено за жените, е затруднено и от недостатъчното наличие и използване на достъпни и висококачествени услуги за грижи и образование в ранна детска възраст, особено за децата под 3-годишна възраст. Възможностите за гъвкави форми на заетост също са ограничени, макар че например подкрепата за заетостта на непълно работно време би могла да увеличи участието на родителите на малки деца на пазара на труда.

(39) Словакия е изправена пред значителни несъответствия между уменията и изискванията на пазара на труда, дължащи се, наред с другото, на липсата на работници с умения в областта на екологичните и цифровите технологии. Това налага значителни и целенасочени усилия за повишаване на квалификацията и за преквалификация. Страната има малък брой специалисти в областта на ИКТ и малък дял на студентите, записани в програми в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ). В същото време словашката образователна система е изправена пред множество предизвикателства, сред които недостиг на учители и необходимост от програми за обучение на учители, дългосрочно недофинансиране, ниски резултати по основни умения сред учениците и възрастните. От 2020 г. насам рискът от бедност и социално изключване се увеличава. През 2023 г. равнището на детската бедност в Словакия надхвърли средното равнище за ЕС и въпреки че през 2024 г. се подобри, то остава високо и продължават да съществуват значителни регионални

различия, особено в източната част на страната. Макар че мерките, подкрепени от плана за възстановяване и устойчивост, Европейския социален фонд плюс и Европейския фонд за регионално развитие, имат за цел да намалят сегрегацията на ромите в образованието и да осигурят равен и приобщаващ достъп до качествено образование на всички нива, капацитетът за изпълнение изостава на местно равнище, по-специално по отношение на инфраструктурните проекти.

(40) Устойчивостта на системата на здравеопазване в Словакия е под натиск поради недостига и застаряването на медицинските специалисти. Числеността на персонала е под средната за ЕС и почти една четвърт от медицинските сестри са пред пенсиониране. Ограничените усилия за увеличаване на броя на студентите по медицина, подобряване на условията на труд и модернизиране на инфраструктурата допълнително натоварват капацитета на системата. Структурните неефективности в болниците и продължаващото недофинансиране, особено в областта на профилактиката, която през 2022 г. е получила едва 2,0 % от общите разходи за здравеопазване, влошават ситуацията. Финансовите затруднения доведоха до значителни задължения и дълги забавяния в плащанията в големите държавни болници, което подкопава усилията за подобряване на ефективността. Планът за възстановяване и устойчивост допринесе за някои подобрения в достъпа до здравни услуги и по-добра координация между различните нива на здравното обслужване. Необходими са обаче по-нататъшни усилия, за да се укрепи предоставянето на първична медицинска помощ и да се осигури адекватно снабдяване с критично важни медицински продукти. Освен това услугите за дългосрочни грижи продължават да бъдат недофинансирани и остават доста ограничени, особено за уязвимите групи. Поради застаряването на населението системите за здравеопазване и дългосрочни грижи са изправени пред предизвикателства по отношение на фискалната устойчивост в средносрочен и дългосрочен план.

(41) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз през 2025 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръката относно икономическата политика на еврозоната. За Словакия препоръки 2, 3, 4, 5 и 6 спомагат за изпълнението на първата препоръка за еврозоната относно конкурентоспособността, а препоръки 1, 5 и 6 спомагат за изпълнението на втората препоръка за еврозоната относно издръжливостта, а препоръки 1, 3 и 6 спомагат за изпълнението на третата препоръка за еврозоната относно макроикономическата и финансовата стабилност, изложена в препоръката от 2025 г.

(42) С оглед на задълбочения преглед на Комисията и заключенията ѝ относно наличието на дисбаланси, препоръките по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръки 1, 2, 3 и 5 по-долу. Политиките, посочени в препоръка 1, спомагат за преодоляване на уязвимостите, свързани с пазара на жилища и задлъжнялостта на домакинствата. Политиките, посочени в препоръки 1, 2 и 5, спомагат за преодоляване на уязвимостите, свързани с външните салда. Политиките, посочени в препоръки 1, 3 и 5, спомагат за преодоляване на уязвимостите, свързани с конкурентоспособността. Препоръки 1, 2, 3 и 5 допринасят както за преодоляване на дисбалансите, така и за изпълнение на препоръката относно икономическата политика на еврозоната в съответствие със съображение 41.

ПРЕПОРЪЧВА на Словакия да предприеме през 2025 г. и 2026 г. следните действия:

1. Да подсили общите разходи за отбрана и готовност в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 6 март 2025 г. Да спазва максималните темпове на растеж на нетните разходи, препоръчани от Съвета на 21 януари 2025 г., с оглед на прекратяването на съществуващия прекомерен дефицит, като използва възможността, предоставена от националната клауза за дерогация, да увеличи разходите за отбрана. Данъчният микс да стане по-ефективен, включително чрез намаляване на демотивиращите фактори на пазара на труда и по-активно използване на по-малко вредно за растежа екологично и постоянно данъчно облагане на недвижимите имоти. Да подобри ефективността на разходите, например като извършва прегледи на разходите. Да продължи да укрепва спазването на данъчното законодателство, включително чрез по-нататъшно цифровизиране на данъчната администрация. Да отмени действащите мерки за спешна енергийна подкрепа и да гарантира, че тези мерки са предназначени за защитата на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че се запазват стимулите за икономии на енергия. Да подкрепи предлагането на жилища и да разшири пазара на наеми чрез ускоряване на жилищното строителство и чрез насърчаване на социалното жилищно строителство, като се отчитат регионалните различия.

2. С оглед на приложимите срокове за навременното приключване на реформите и инвестициите съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 да ускори изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU. Да ускори изпълнението на програмите по политиката на сближаване (ЕФРР, ФСП, ЕСФ+, Кохезионен фонд), като по целесъобразност се използват възможностите, предлагани от междинния преглед. Да използва оптимално инструментите на ЕС, включително обхвата, предоставен от InvestEU и платформата за стратегически технологии за Европа, за да подобри конкурентоспособността.

3. Да осигури благоприятна стопанска среда като създаде по-предвидима регулаторна среда, чрез подобряване на рамката за по-добро регулиране, като гарантира интегриране в законодателния процес на оценката на въздействието и консултациите със заинтересованите страни. Да преодолее разпокъсаността на управленските структури, включително чрез подготовка на реформа на местното управление. Да гарантира качествени публични услуги чрез по-добра координация и изготвяне на политики. Да гарантира прозрачност и конкуренция в процедурите за възлагане на обществени поръчки с цел насърчаване на доброто управление и подобряване на ефективността на публичните разходи, както и по-широко използване на критерии, свързани с качеството и жизнения цикъл, при възлагането на обществени поръчки. Да укрепи съдебната система и да повиши ефективността на системата за борба с корупцията, включително като гарантира адекватни, независими и ефективни разследвания и наказателни преследвания на случаи на корупция на високо равнище, както и на достатъчен специализиран капацитет на равнище полиция и прокуратура.

4. Да укрепи цифровата инфраструктура, като преодолее недостига на инвестиции за гигабитова свързаност и оптимизиране на регулирането за разгръщане на инфраструктурата. Да увеличи внедряването на цифрови технологии, по-специално сред МСП, като премахне пречките пред тяхното разгръщане. Да подобри политиката за научни изследвания и иновации чрез насърчаване на сътрудничеството между предприятията и научноизследователския сектор и

чрез преразглеждане на схемата за данъчни стимули за НИРД, за да осигури по-голяма подкрепа за МСП.

5. Да отдаде приоритет на инвестициите в чисто и ефективно производство и в използването на енергия и ресурси. Да укрепи законодателната рамка за подкрепа на екологичните технологии и продукти и да насърчава инвестициите за повишаване на конкурентоспособността на промишлеността и стопанската диверсификация. Да ускори диверсификацията на доставките на изкопаеми горива, за да излезе постепенно от зависимостта от руски източници. Да ускори въвеждането на възобновяеми енергийни източници, като същевременно подобри ефективността и опрости процедурите за свързване на възобновяемите енергийни източници към електроенергийната мрежа. Да подкрепи по-нататъшни инвестиции в електроенергийните мрежи, по-специално в електропреносните мрежи, както и в декарбонизация на отоплителния сектор. Да подкрепи по-нататъшното разгръщане на мобилността с нулеви емисии и модернизирането на железопътната мрежа чрез реформа на управлението на националната железопътна инфраструктура и създаване на специална инвестиционна рамка. Да подобри управлението на отпадъците от ресурси и повторното използване на битови отпадъци и отпадъци от опаковки, както и опазването на природните ресурси и повишаване на устойчивостта на водните ресурси чрез интегриране на природосъобразни решения и завършване на зонирането на защитените природни територии.

6. Да повиши участието на недостатъчно представените групи на пазара на труда и да въведе по-гъвкави условия на работа за родители с деца. Да увеличи наличието и използването на достъпни и висококачествени услуги за образование и грижи в ранна детска възраст за децата под 3-годишна възраст. Да засили преподаването на основни умения, включително за деца от групи в неравностойно положение, по-специално в маргинализираните ромски общности, като гарантира равен и приобщаващ достъп до качествено образование на всички нива. Да засили политическите усилия, насочени към предоставяне и придобиване на умения и компетентности, като осигури възможности за преквалификация и повишаване на квалификацията на възрастните, инвестира в обучението на учители и увеличи записването в програми за образование в областта на НТИМ. Да подобри предоставянето на първична медицинска помощ, особено за уязвимите групи от населението, и да разшири превантивните мерки в областта на здравеопазването. Да укрепи устойчивостта на здравната система в областта медицинските продукти от критично значение, инфраструктурата и работната сила в здравеопазването, като задържа и привлича квалифицирани кадри, като същевременно гарантира фискалната устойчивост на системата на здравеопазването. Да осигури достъпни и качествени дългосрочни грижи.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател